

Eiropadomes locekļu Maltas deklarācija par migrācijas ārējiem aspektiem: pievērsties Vidusjūras reģiona centrālās daļas maršrutam

1. Mēs atzinīgi vērtējam un atbalstām prezidentvalsts Maltas centienus virzīt uz priekšu visus vispārējās ES migrācijas politikas elementus. Mēs atkārtoti apliecinām apņemšanos rīkoties, pilnībā ievērojot cilvēktiesības, starptautiskās tiesības un Eiropas vērtības un sadarbojoties ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Augsto komisāru bēgļu jautājumos (UNHCR) un Starptautisko Migrācijas organizāciju (IOM).
2. Viens no ilgtspējīgas migrācijas politikas svarīgākajiem elementiem ir nodrošināt efektīvu mūsu ārējās robežas kontroli un iegrožot nelikumīgas plūsmas uz ES. 2016. gadā ieceļotāju skaits saruka līdz vienai trešdaļai no skaita 2015. gadā. Vidusjūras reģiona austrumu daļas maršrutā, lai gan spiediens saglabājas, ieceļotāju skaits pēdējos četros 2016. gada mēnešos samazinājās par 98 %, salīdzinot ar to pašu laiku iepriekšējā gadā. Mēs joprojām atbalstām ES un Turcijas paziņojumu un visu tā aspektu pilnīgu un nediskriminējošu īstenošanu, kā arī pastāvīgu atbalstu valstīm, kas atrodas Rietumbalkānu maršrutā.
3. Tomēr Vidusjūras reģiona centrālās daļas maršrutā 2016. gadā konstatēja vairāk nekā 181 000 ieceļotāju, savukārt jūrā bojāgājušo vai pazdušo personu skaits ik gadus kopš 2013. gada ir sasniedzis jaunu rekordu. Ņemot vērā to, ka 2017. gadā simtiem cilvēku jau ir zaudējuši dzīvību un tuvojas pavasaris, esam apņēmības pilni veikt papildu pasākumus, kuru mērķis ir ievērojami samazināt migrācijas plūsmas Vidusjūras reģiona centrālās daļas maršrutā un sagraut kontrabandistu darbības modeli, vienlaikus saglabājot modrību Vidusjūras reģiona austrumu daļā, kā arī citos maršrutos. Mēs intensīvāk strādāsim ar Lībiju kā galveno izbraukšanas valsti, kā arī ar tās kaimiņvalstīm Ziemeļāfrikā un Subsahāras Āfrikā.
4. Partnerības satvars un Valletas rīcības plāns mums ir devuši iespēju padziļināt ilgtermiņa sadarbību ar vairākām partnervalstīm, tostarp attiecībā uz migrācijas pamatcēloņiem, izmantojot stabilu partnerību, kuras pamatā ir savstarpēja uzticēšanās. Šim darbam jau ir rezultāti, un tas kļūst intensīvāks. Situācijas neatliekamība vienlaikus prasa tūlītējus papildu operatīvos pasākumus reģionālā līmenī, piemērojot pragmatisku, elastīgu un individuāli pielāgotu pieeju katram punktam, iesaistot visus rīcībbspēkus, kas atrodas migrācijas maršrutā. Šajā sakarībā mēs atzinīgi vērtējam Komisijas un Augstās pārstāves kopīgo paziņojumu "Migrācija Vidusjūras centrālās daļas maršrutā – Migrācijas plūsmu pārvaldība, dzīvību glābšana".
5. Centieni stabilizēt Lībiju patlaban ir svarīgāki nekā jebkad agrāk, un ES darīs visu, kas ir tās spēkos, lai sasniegtu minēto mērķi. Lībijā ļoti svarīga ir spēju veidošana, lai iestādes iegūtu kontroli pār sauszemes un jūras robežām un apkarotu tranzīta un kontrabandas darbības. ES joprojām ir apņēmies panākt iekļaujošu politisku noregulējumu saskaņā ar Lībijas politisko vienošanos un atbalstīt prezidentūras padomi un nacionālās saskaņas valdību, ko atbalsta Apvienoto Nāciju Organizācija. Ja iespējams, ES un dalībvalstis arī pastiprinās sadarbību ar Lībijas reģionālajām un vietējām kopienām un sniegs tām lielāku palīdzību, kā arī pastiprinās sadarbību ar starptautiskām organizācijām, kas darbojas valstī.
6. Prioritāti piešķirs šādiem elementiem:
 - a. apmācība, aprīkojums un atbalsts Lībijas valsts krasta apsardzei un citām attiecīgajām aģentūrām. Ātri jāpastiprina papildu ES apmācības programmas – gan intensitātes, gan skaita ziņā, sākot ar tām, kas jau īstenotas operācijā SOPHIA, un pamatojoties uz tajā gūto pieredzi. Šo darbību finansēšanai un plānošanai jābūt ilgtspējīgai un paredzamai, tostarp izmantojot Vidusjūras tīklu "Seahorse";
 - b. turpmāki centieni ar mērķi sagraut kontrabandistu darbības modeli, izmantojot pastiprinātus operatīvos pasākumus un atbilstīgi integrētai pieejai, ar ko iesaista Lībiju un citas valstis, kas atrodas maršrutā, un attiecīgos starptautiskos partnerus, iesaistītās dalībvalstis, KDAP misijas un operācijas, Eiropolu un Eiropas Robežu un krasta apsardzi;
 - c. ja iespējams, atbalsts vietējo kopienu attīstībai Lībijā, jo īpaši piekrastes apgabalos un pie Lībijas sauszemes robežām migrācijas maršrutos, ar mērķi uzlabot šo kopienu sociālo un ekonomisko stāvokli un panākt, lai tās kā uzņēmējkopienas būtu noturīgākas;

d. kopā ar UNHCR un IOM censties nodrošināt pienācīgas uzņemšanas spējas un apstākļus migrantiem Lībijā;

e. sniegt atbalstu IOM, lai būtiski veicinātu atbalstītas brīvprātīgas atgriešanas darbības;

f. sadarbībā ar vietējiem dalībniekiem un starptautiskajām organizācijām sekmēt migrantiem paredzētas informācijas kampaņas un izpratnes veicināšanas pasākumus Lībijā un izcelsmes valstīs un tranzīvalstīs, jo īpaši, lai apkarotu kontrabandistu darbības modeli;

g. palīdzēt mazināt spiedienu uz Lībijas sauszemes robežām, sadarbojoties gan ar Lībijas iestādēm, gan ar visām Lībijas kaimiņvalstīm, tostarp atbalstot projektus, kas stiprina to robežu pārvaldības spējas;

h. sekot līdzi alternatīviem maršrutiem un kontrabandistu darbību iespējamai novirzīšanai, īstenojot sadarbības pasākumus ar Lībijas kaimiņvalstīm un partnerības satvara valstīm, ar dalībvalstu un visu attiecīgo ES aģentūru atbalstu un darot pieejamus visus nepieciešamos uzraudzības instrumentus;

i. turpināt atbalstīt to atsevišķo dalībvalstu centienus un iniciatīvas, kuras tieši sadarbojas ar Lībiju; šajā sakarībā ES atzinīgi vērtē Saprašanās memorandu, ko 2017. gada 2. februārī parakstīja Itālijas iestādes un Prezidentālās padomes priekšsēdētājs as Sarradžs (al-Serraj), un ir gatava atbalstīt Itāliju tā īstenošanā;

j. padziļināt dialogu un sadarbību migrācijas jomā ar visām Lībijas kaimiņvalstīm, tostarp uzlabot operatīvo sadarbību ar dalībvalstīm un Eiropas Robežu un krasta apsardzi, lai novērstu aizbraukšanu un risinātu atgriešanas jautājumus.

7. Lai sasniegtu šos mērķus, ir jānodrošina vajadzīgie resursi. Saskaņā ar Valletas rīcības plānu Eiropas Savienība pastiprina migrācijas jautājumu integrēšanu savā oficiālajā attīstības palīdzībā Āfrikai, kuras apjoms šajā finanšu periodā ir EUR 31 miljards. Dažas no iepriekšminētajām darbībām var finansēt saskaņā ar projektiem, kas jau tiek īstenoti, jo īpaši projektiem, kurus vajadzības gadījumā finansē no ES Trasta fonda Āfrikai, kurš mobilizē EUR 1,8 miljardus no ES budžeta un EUR 152 miljonus no dalībvalstu iemaksām. Mēs atzinīgi vērtējam Komisijas lēmumu kā pirmo soli mobilizēt papildu EUR 200 miljonus Fonda Ziemeļāfrikas daļai un piešķirt prioritāti ar migrāciju saistītiem projektiem attiecībā uz Lībiju, lai segtu visneatliekamākās finansēšanas vajadzības, kādas ir šobrīd un visa 2017. gada garumā.

8. Mēs vēl vairāk attīstīsim mūsu ārējo migrācijas politiku, lai padarītu to noturīgu pret turpmākām krīzēm. Mēs apzināsim iespējamās šķēršļus, piemēram, saistībā ar nosacījumiem, kas jāizpilda attiecībā uz atgriešanu, un pastiprināsim ES spējas atgriešanas jomā, vienlaikus ievērojot starptautiskās tiesības. Mēs esam gandarīti par Komisijas ieceri drīzumā nākt klajā ar atjauninātu rīcības plānu atgriešanas jomā kā pirmo soli un sniegt norādījumus par operatīvākām ES un dalībvalstu atgriešanas operācijām un efektīvu atpakaļuzņemšanu, balstoties uz spēkā esošo acquis.

9. Mēs vienojamies apņēmīgi un ātri rīkoties, lai sasniegtu mērķus, kas izvirzīti šajā deklarācijā, un aicinām visus iesaistītos dalībniekus strādāt, lai to panāktu. Mēs atzinīgi vērtējam prezidentvalsts Maltas ieceri – ciešā sadarbībā ar Komisiju un Augsto pārstāvi – pēc iespējas drīzāk iesniegt Padomei šajā nolūkā konkrētu īstenošanas plānu, lai turpinātu darbu un nodrošinātu rezultātu rūpīgu pārraudzību. Eiropadome marta un jūnija sanāksmēs, pamatojoties uz prezidentvalsts Maltas ziņojumu, pārskatīs progresu, kas panākts saistībā ar vispārējo pieeju.

Press office - General Secretariat of the Council of the EU

Rue de la Loi 175 - B-1048 BRUSSELS - Tel.: +32 (0)2 281 6319

press@consilium.europa.eu - www.consilium.europa.eu/press